SVENSK MUSIKTIDNING.

N:o 5. | Redaktör och utgifvare: **FRANS J. HUSS.** Expedition: Olofsgatan 1 (Hötorget 6,) 1 tr. upp öfv. gård. | Stockholm den 1 Mars 1890. | Pris: Helt år 5 kr., Lösn:r 25 öre. Annonspris: 10 öre petitraden (15 öre utl.). | Årg. 10.

Carl Fredrik Lundqvist.

Det säges, att när Lundqvist debuterade såsom Josef vid sidan af en förtrogen sådan som Uddman, så undrade publiken alls icke på att det var hungersnöd i ett land, som måste underhålla sådana omfångsrika embetsmän. Så mycket mer undrade man i stället, när man ett decennium senare fick se Lundqvist i Simeons gestalt sjelf komma direkt från det hungrande landet; man började då betvifla hela hungersnödens existens och sätta sjelfva bibelns auktoritet i fråga.

Ja, så der samhällsvådlig kan den bli, som är begåfvad med en öfverdådig eloquentia corporis. Och ändå är Lundqvist känd som en absolut hedersman, och alls inte samhällsfiendtlig.

En sådan kropp borde — tycker man — i tyngdlagarne ega en säker bundsförvandt. Detta är också fallet ibland, när motsatsen vore bättre, och säkerligen har Lundqvist mången gång önskat sig en astralkropp hällre än den oviga gestalt, i hvars hand Orsinis dolk svårligen kan blifva farlig för Rienzi. Deremot synes sjelfva tyngdlagen stundom svika honom, i det han gerna, när han sjunger, vill hålla fast i någonting. På Afrikanskans slingrande skeppsdäck förvånar man sig visst icke öfver detta, men väl i en lugn och laber konsertsalong. Men det kommer sig antagligen från hans benägenhet för rädsla, en olägenhet, som jämte hans väldiga corpus varit den svåraste fienden till hans konstnärskap.

Någon gång synes denna rädsla redan i början hafva afskräckt honom från att fullfölja en rol (t. ex. Luna, Pizarro), som han kanske vid fortsatt uppträdande skulle kunnat utarbeta till en god skapelse — i likhet med många andra gedigna artister växer nämligen Lundqvist småningom allt bättre in i sin uppgift, och man bör hällre höra honom andra än första gången, ja hälst vid en repris af förut gifvet stycke. När rädslan är öfver och han fått någorlunda bugt med andhemtningen, så kan han ofta gifva präktiga typer af godsint hjertlighet, fryntlig humor, eller ock samlad kraft, som till och med kan utbryta i vulkanisk våldsamhet, såsom då Amonasro förbannar sin dotter eller Valentin sin syster. Ehuru icke skådespelaretalang i eminent mening, kan Lundqvist just genom sin fullständiga frihet från förkonstling och manér gifva en sannare och menskligare scenisk bild än till och med de, som äro större skådespelare än han. Jag mins detta särskildt då han gjorde Wilhelm Tell straxt efter dansken Simonsen.

Om Lundqvist torde i högre grad än om någon annan af våra närvarande artister kunna sägas, att han *spelar* icke, han *är*, och äfven om han ofta är sig sjelf, så är han åtminstone en menniska, och detta är mer än hvad som kan påstås om de fleste operasceniska figurer, urartade i konventionell onatur och stereotyp gestikulation. Naturen står alltid högre än en urartad konst — som för resten hela operagenren mestadels är.

Carl Fredrik Lundqvist.

Carl Fredrik Lundqvist är son af en folkskollärare och föddes i Weinge socken i Halland den 24 jan. 1841, genomgick skolor i Halmstad och Göteborg, tog i Upsala studentexamen 1860 och kameralexamen 1862 samt inskrefs sedan i Förvaltningen af sjöärendena i Stockholm, hvarjämte han tjenstgjorde som kanslist i flere riksdagsutskott och skarpskytteföreningens sekreterare. Det var i sistnämda egenskap han blef bekant med skarpskyttarnes d. v. sånganförare, August Söderman, som 1864 fäste sig vid hans röst och förmådde honom medverka i operakören vid Tichatscheks gästspel som Rienzi. Detta gästspel gjorde så outplånligt intryck på Lundqvist, att han som marinens tjensteman strök flagg och i stället seglade in bland teaterlifvets våd-

Med detta nummer följer till tidningens årsprenumeranter Musikalbum, musikbilaga I, innehållande: för piano: *Vårstämning* af Adrian Dahl, *Un bibelot* af Ika; sång: *Trädgårdsmästaren* af Aug. Körling.

liga bränningar, häri uppmuntrad af Fritz Arlberg, som gaf honom kostnadsfri sångundervisning, och af hvars sångmetod han kan sägas vara en typ. Arlbergs grundsats är nämligen den, att de kroppsdelars funktioner, t. ex. lungornas, hvilka af naturen hafva sin rörelse utstakad, behöfva allraminst åtgöranden från konstens sida, då deremot de, hvilka, såsom läpparnes, icke hafva någon bestämd rörelse, behöfva det mest. Ganska riktigt lemnar också Lundqvists respiration ett och annat att önska, hvaremot hans artikulation är förträfflig, ej minst derför, att han sjunger ren och tydlig svenska, och icke vet af någon »tjarlek» eller »strykande aptät», eller »bligg få kävleksvavm» — alt fonografiskt trogna citat från våra sångare och sångerskor.

Det var som »Skapelsens» Uriel, Lundqvist 1868 i Upsala domkyrka väckte allmännare uppmärksamhet. Han berömdes då för sin stämmas förvånande styrka och jämnhet äfvensom föredragets okonstlade flärdlöshet och trohet mot ämnet, hvarvid dock intrycket störtes genom »den utförandes allt för tydligt förnimbara längtan till slutet».

På scenen uppträdde han till en början namnlös i obetydliga roler, till dess han i juni 1869 fick debutera i Josefs parti, hvari Olof Strandberg några dagar förut tagit afsked af allmänheten. Om hans debut yttrade en tidning, att han väl hade att lära i gester, mimik och talets nyansering, men att »af stämningen i Josefs parti lånade hans stora röst en värme och skönhet, som klädde den förträffligt och gjorde att den äfven med sparade resurser kan göra ett synnerligen behagligt intryck.»

Han engagerades från den 1 juli s. å. och fick närmast tenorpartier; till baritonfacket öfvergick han först 1874 efter det Arlberg slutat, och ännu mera afgjordt efter Sandströms sjelfmord följande år.

Hans nästa rol blef titelpartiet i den opera, der han först spelat korist. På hans Rienzi (1870) ställde man nog stora förväntningar — hälst man visste att detta länge varit föremål för hans ärelystnad — men dock endast musikaliska; angenäm var derför öfverraskningen att finna äfven ett dramatiskt framsteg. I Flygande holländaren (1872) fick han blott styrmannens lilla parti, men följande år vid operainstitutionens hundraårsfest fick han göra Gustaf Wasa, då en tidning fann att röst och utseende passade bra, att han förde sig med värdighet, sjöng rent och musikaliskt och skulle gjort sin sak ännu bättre, om han mera kunnat beherrska sin sinnesrörelse.

Masaniello var det sista af hans tenorpartier; slummervisan gick på en hals, i följd af den svåra andhämtningen, men vansinnighetsscenen gjordes ej utan dramatisk styrka. Efter Arlbergs afgång fick han sedan flera baritonpartier, först den vigtiga Telramund, der framsteget utöfver Masaniello var betydligt. År 1885, då Lohengrin återupptogs, var L. den enda qvar af gamla uppsättningen, och han satte då än mera öfvertygande värme och lidelsefullhet i den olycklige, af demonen Ortruds förförelse insnärjde ädlingen, som på detta sätt fattad blef sympatisk i st. f. osmaklig.

Efter Sandström ärfde han följande år (1875) Nelusko, der den kroppsliga vältaligheten var alltför dominerande och rörligheten för liten, men de musikaliska kraftställena väl beräknade. I Valentin fick han s. å. en af sina bästa uppgifter; den hedersamme och trofaste, men brutalt obarmhertige brodern till Margareta framställdes med styrka, i synnerhet i dödsscenen, som knappast någon på vår scen gjort bättre.

Som grefve Luna (1876) misslyckades han alldeles. Den italienska bel canto låg icke för honom, och rädslan förderfvade allt. Jag mins ett samtal på parkett:

»Ser du, hvad är det för en strålgloria kring kanten af Lunkans vapenrock?»

»Jo, det är ju silfverfransarna, som darra så förfärligt som ett norrsken!»

Denna darrning har man sedermera ofta iakttagit, ända i senaste tider. Så mycket bättre blefvo året derpå hans Tell och Björn, två typer, liksom skapade för Lundqvists kynne.

Hans uppfattning af Tells karakter var den rätta. Tell är nämligen alls icke den rufvande pessimist, som Simonsen — visserligen med större talang och formfulländning än Lundqvist ville göra honom till; han är helt enkelt »ein schlichter Biedermann», en okonstlad och lugnt kraftfull natur, utan några ovanliga egenskaper utom sin dugande dyrd och manliga fosterlandskärlek. I uttrycket af den fruktansvärda tortyr, som faderskärleken har att utstå i tredje akten, lyckades Lundqvist, i följd af sitt outvecklade min- och åtbördsspel, jämförelsevis mindre; men svaret (på Gesslers fråga om hvem den andra pilen var tillämnad): »Dig, tyrann!» utslungades med en förening af energi och måttfullhet, som äfven i öfrigt på ett fördelaktigt sätt utmärkte hela framställningen. Att partiet ligger något lågt för hans röst, störde endast på ett par ställen.

Omotiveradt är — i den svenska operan »Vikingarne» — Björns tilltag att söka döden på samma gång som sin fosterbror. »Stupar du, stridsbror, jag hämnar dig väl» — så lydde fast mera sista paragrafen i fostbrödralagets stadgar. Men med detta undantag är Björns karakter väl tecknad. Okufligt rättänkande, tvekar han icke att draga svärdet mot sin äreförgätne konung och vän, men på Astrids, den skymfades, egna förböner sticker han det åter i skidan. Den nordiska dugande kraften saknas icke och lika litet den nordiska hetsigheten. L. gaf en lycklig tolkning åt båda delarne. Och att han äfven som enskild person icke är att leka med, då han blir vred, deraf torde en oförsigtig landsortskorrespondent sedan fjolåret ännu hafva ett minne.

Då Tannhäuser 1878 kom upp, kreerade L. Wolframs parti, som han sedan ständigt innehaft; denna rol gör sig sjelf i hans händer och får en viss prägel af allvar och flärdfrihet. Som Agamemnon i Ifigenia blef han ingenting ovanligt, men fylde sin plats.

Aldrig har emellertid Lundqvists sång på undertecknad gjort sådant intryck som 1878 i Trocadérosalen, der L. sjöng med upsalastudenterna, sedan han förut varit med äfven vid deras första pariserfärd. Jag mins det som i går. Den väldiga salongen var besatt af fyra och ett halft tusental menniskor, visserligen åtskilliga skandinaver, men mest parisare — och hvad *deras* applåder vilja säga, derom vet vår operasalong intet (möjligtvis våra variététeatrar, sedan herrarne hunnit bli riktigt förplägade). Sorlet var lifligt efter Du Puys »Harmonie», den enda originaltext, som parisarne begrepo. »Le ministre de l'agriculture et du commerce» satt och skrufvade sig i sin loge. Ivar Hedenblad hade nyss varit nere och presenterat sig för Kristina Nilsson, som gemytligt samspråkade med marskalk Canrobert. Jag satt i närheten på parkett och tillropades just från raden ofvanför af en bekant röst på god svenska — då allt med ens tystnade och straxt efteråt

»Du gamla, du friska, du fjällhöga Nord»

dånade genom den stora salongens halfcirkel, der de starka tonerna kastade sig som radier och segment, klättrade öfver utsprång och balustrader samt studsade från de gamla franska komponistporträtten, hvilka spetsade öronen vid denna sällsamma klang, som de väl aldrig förr hört. I nordiska bröst väcktes hemkänslor och hemlängtan; och vid sångens slut utbröt en sådan åska af bifall, att den narrade sjelfva himlen att instämma med sina verkliga åskor.

»Den som på detta rum bryter tystnaden» — säger presten i Trollflöjten — »den straffa gudarne med blixt och dunder». Men i Trocadéron var det tvärt om: der belönade gudarne med blixt och dunder den, som *bäst* kunde bryta tystnaden — och att detta var Lunkans röst, behöfver ju knappast tilläggas.

* * *

Af Asthons parti i Lucie (1879) tycktes L. icke alls vara intresserad. Men som Carl V i Ernani redde han sig bättre, och första aktens duo klingade bra — ehuru i allmänhet som sagdt den italienska sången icke är hans starka sida.

Året 1880 blef hans rikaste på nya uppgifter. Utom den obetydliga mun-

ken i Marco Spada, fick han då Amonasro, Kristjern tyrann, Basil och Simeon. Till Amonasro hade han redan en förstudie i Nelusko; men den förra kräfde mindre rörlighet och mera samlad kraft och blef derför bättre. Stället »Du är mitt barn ej, blott en slafvinna åt faraoner» blir i Lundqvists mun skräckinjagande genom den förenade verkan af hans kolossala fysiska medel och kontrasten mot hans vanliga lugn. Både Kristjern och Simeon voro aktningsvärda försök att tolka samvetsqval, som dock fordra mera detaljskiftande skådespelareförmåga. Hans Simeon såväl som hans Josef öfverträffades vida af hans Jakob, med hvilken han 1889 krönade sin medverkan i Méhuls oratoriska opera, då han gaf den blinde patriarken med verkligt rörande enkelhet. Och hans Kristjern blef ej så populär som hans Gustaf Vasa, ur hvars parti han ännu emellanåt i glada lag låter höra den odödliga melodien »Ädla skuggor, vördade fäder». Som Basil försvann han nästan alldeles; den var åter för italiensk. Likväl lyckades han rätt väl följande år som Germont, och han sjöng känsligt den vackra romansen »Från Provence, den sköna jord» — n. b. sedan han först fattat säkert tag i stolskarmen.

Petraki i Karpaternas ros (1881) var ej mycket att göra af, men året efter fick han en af sina populäraste uppgifter, Mossul i Konung för en dag, der en ny sida af hans naturel, den »festliga», fick tillfälle att komma fram; dryckesvisan bisseras regelbundet. Samma år fick han de mindre partierna Palmore i Cora och Alonzo samt Orovist i Norma, men förolyckades såsom Pizarro i Fidelio.

Efter någon hvila gjorde han (1884) Gudmund i Harald Viking tillfredsställande, ehuru partiet låg bra lågt. Capulet var åter en festlig prisse, särdeles i första akten, men bättre blef dock hans Mikeli i Vattendragaren (1885), och om hans öfverdådiga skratt der klingade något tvunget, så var detta fullt i stil med karakteren, hvilken just genom sin våldsamma munterhet söker dölja sin inre oro.

Domingo i Paul och Virginie samt Orsini i Rienzi (1886) voro mindre märkliga. Baduto i Diamantkorset måste för hans skull skapas om till atlet från att vara lindansare, hvilket med Lundqvist planetariska kroppstyngd skulle förefallit något orimligt. Den förvandlingen var då lätt gjord; öfversättaren behöfde bara i st. f. Zephyrines »Sväfva med dig» insätta »Sväfva mot dig», och i st. för Badutos »Följa i luftiga sprången min vän» skrifva »Stödja i luftiga sprången» etc. Så der ledigt kan man omstöpa karaktärer i en operatext! Men L. blef ändå ingen riktig Baduto. »Zigenarens lättsinne, trolöshet och vildhet» lyste icke als ur hans ögon, ehuru Zephyrine påstod det. Serenaden sjöng han mycket vackert, men kurtisen för Therese, hvarigenom han vill visa, att han kan vräka sig såsom grefve, borde gjorts med mera humor.

Från 1887 ha vi att anteckna hans trygga, bastanta och fryntliga Hans Sachs i Mästersångarne, en god och naturlig typ, samt hans operettmässigt lustiga kejsare i Per Svinaherde. Slutligen från i år hans Nilakantha i Lakmé.

Af mindre roler, som vi gått förbi, må nämnas vederdöparen i Profeten, soldaten i Hugenotterna, braminen i Afrikanskan, talaren i Trollflöjten, Ulf i Den bergtagna, Knut Algotson i Bröllopet på Ulfåsa. Konserter har L. gifvit i Sverige, Norge, Danmark och Finland samt medverkat vid sådana i Tyskland, Frankrike, Belgien och England. I Tyskland har han uppträdt som Masaniello. På konserter har han särskildt utmärkt sig för sitt ypperliga föredrag af Södermans ballader, enkannerligen Värfningen och Tannhäuser. *A. L.*

Ur

August Södermans

Resebref.

Författaren till den artikelserie om »Aug. Södermans manuskriptsamlig», som i Sv. M. T:s förra årgång afslutades, yttrar i slutet af densamma, att dessa artiklar torde kunna lemna bidrag till en blifvande Söderman-biografi. En sådan saknas ännu, ehuru en biografi öfver vår kanske genialaste tonsättare säkert skulle blifva af intresse. Såsom bidrag till en sådan kan äfven Södermans resebref vara af värde. Dessa äro dock till stor del af mycket enskild natur, åtminstone de som äro skrifna till hans hustru, och hvilka fru S. vänligen ställt till vårt förfogande, för att derur kunna göra utdrag, som kunna vara af något intresse för allmänheten. Den resa, hvarunder dessa bref skrefvos, var den som Söderman på Jenny Linds bekostnad företog i mediet af år 1869 till Tyskland, och hvarifrån han återkom i midten af följande året. Vi meddela här början af brefven, hvilka med vederbörliga uteslutningar torde komma att fortsättas i ett par nummer af tidningen.

Dresden den 28 juni 1869.

Min lilla Evchen!

Tänk dig en *gammal skjutshäst* hvilken i 14 dagar »har varit på håll» som bönderna säga (der har du mitt porträtt från Dresden) — ty så ser jag ut efter detta fördömda flängande; — jag kommer verkligen att med beundran tänka på Jerusalems skomakare, som utan ro fick luffa verlden ikring i 1,000 år; jag har ej hållit på mer än en månad, men nu får jag också lof att hvila ett par dagar. — Nu kom Hofmarskalken Edholm och bröt af mig —, han har för . . . har följt mig hela resan. Vi foro tillsamman från Göteborg till Köpenhamn, der jag vistades 3 à 4 dagar, Ahlgrensson och Rubensson kan jag hälsa ifrån — vi voro mycket tillsammans. Till Svenske ministern baron Stedingk blef jag bjuden på middag, han var som vanligt älskvärd och snäll. Mina besök hos Gade skall jag aldrig glömma — hans vänlighet till mig var nästan faderlig — han satt en half dag och gick igenom mina kompositioner samt gaf mig goda råd; den karlen är nu 56 år men är lika ung till lynnet som jag. Sista dagen bjöd han mig på middag i sin familj — der bland andra fans en gammal mormorsmor som var 91 år gammal. Från K. for jag till Lybeck samt öfver Hamburg till Berlin, der var jag några dagar för att bese alla märkvärdigheter. — detta skedde också med den glans, att jag måste laga mina stöflar före afresan. Der såg jag bland annat det så kallade »Berliner Aquariet» och fästade mig särskildt vid några stora, feta Aborrar som särdeles lekte mig i hågen. Sedan gick resan öfver Leipzig till Dresden der jag nu befinner mig skrifvande bref så att svetten lackar af mig, detta bref är nämligen det 4:de i ordningen för dagen — jag skall skrifva 8 stycken, alla till Stochholm.

Här, i den så kallade *södern*, har varit kallt och regnigt som tusan ända tills i går middag. I dag på morgonen kl. 7 tog jag, för första gången, min morgonpromenad i *en* rock. Du må veta, att så mycket som jag har *gått* i denna månad, har jag icke gått på ett år i Stockholm. Godt! skulle Uddman ha sagt.

Om fredag den 2 juli far jag, i sällskap med Labatt, till Prag, Wien, München, öfver Salzburg till Stuttgart, Mainz — sedan Rhenresa till Köln, Frankfurt och badorterna derikring m. fl. st. Troligen räcker denna resa hela juli månad, men då återvänder jag till Dresden der jag troligen blir till framåt jultiden ty der trifs jag förträffligt — och der får jag höra bra musik.

Jag kommer ihåg då tjocke Lundqvist sjöng i Afrikanskan: »Det höga rådet nalkas» — men nu är hin lös. Jag har fått ett telegram från Stockholm så lydande: »*Stadsfullmäktiges beredningsutskott* uppmanar hr Söderman att komponera Festmarsch till den fest, som i Stockholm gifves till firande af Prins Fredrics och Prinsessan Louises förmälning den 29 eller 30 juli». Derefter följer ett bref med något närmare förklaring, deruti bland annat förekommer följande strof: . . . »så lofvas ett godt honorar eller Wasen — välj!» Mitt svar var följande: »Jag antager utmaningen och hoppas på det utlof-

liga bränningar, häri uppmuntrad af Fritz Arlberg, som gaf honom kostnadsfri sångundervisning, och af hvars sångmetod han kan sägas vara en typ. Arlbergs grundsats är nämligen den, att de kroppsdelars funktioner, t. ex. lungornas, hvilka af naturen hafva sin rörelse utstakad, behöfva allraminst åtgöranden från konstens sida, då deremot de, hvilka, såsom läpparnes, icke hafva någon bestämd rörelse, behöfva det mest. Ganska riktigt lemnar också Lundqvists respiration ett och annat att önska, hvaremot hans artikulation är förträfflig, ej minst derför, att han sjunger ren och tydlig svenska, och icke vet af någon »tjarlek» eller »strykande aptät», eller »bligg få kävleksvavm» — alt fonografiskt trogna citat från våra sångare och sångerskor.

Det var som »Skapelsens» Uriel, Lundqvist 1868 i Upsala domkyrka väckte allmännare uppmärksamhet. Han berömdes då för sin stämmas förvånande styrka och jämnhet äfvensom föredragets okonstlade flärdlöshet och trohet mot ämnet, hvarvid dock intrycket störtes genom »den utförandes allt för tydligt förnimbara längtan till slutet».

På scenen uppträdde han till en början namnlös i obetydliga roler, till dess han i juni 1869 fick debutera i Josefs parti, hvari Olof Strandberg några dagar förut tagit afsked af allmänheten. Om hans debut yttrade en tidning, att han väl hade att lära i gester, mimik och talets nyansering, men att »af stämningen i Josefs parti lånade hans stora röst en värme och skönhet, som klädde den förträffligt och gjorde att den äfven med sparade resurser kan göra ett synnerligen behagligt intryck.»

Han engagerades från den 1 juli s. å. och fick närmast tenorpartier; till baritonfacket öfvergick han först 1874 efter det Arlberg slutat, och ännu mera afgjordt efter Sandströms sjelfmord följande år.

Hans nästa rol blef titelpartiet i den opera, der han först spelat korist. På hans Rienzi (1870) ställde man nog stora förväntningar — hälst man visste att detta länge varit föremål för hans ärelystnad — men dock endast musikaliska; angenäm var derför öfverraskningen att finna äfven ett dramatiskt framsteg. I Flygande holländaren (1872) fick han blott styrmannens lilla parti, men följande år vid operainstitutionens hundraårsfest fick han göra Gustaf Wasa, då en tidning fann att röst och utseende passade bra, att han förde sig med värdighet, sjöng rent och musikaliskt och skulle gjort sin sak ännu bättre, om han mera kunnat beherrska sin sinnesrörelse.

Masaniello var det sista af hans tenorpartier; slummervisan gick på en hals, i följd af den svåra andhämtningen, men vansinnighetsscenen gjordes ej utan dramatisk styrka. Efter Arlbergs afgång fick han sedan flera baritonpartier, först den vigtiga Telramund, der framsteget utöfver Masaniello var betydligt. År 1885, då Lohengrin återupptogs, var L. den enda qvar af gamla uppsättningen, och han satte då än mera öfvertygande värme och lidelsefullhet i den olycklige, af demonen Ortruds förförelse insnärjde ädlingen, som på detta sätt fattad blef sympatisk i st. f. osmaklig.

Efter Sandström ärfde han följande år (1875) Nelusko, der den kroppsliga vältaligheten var alltför dominerande och rörligheten för liten, men de musikaliska kraftställena väl beräknade. I Valentin fick han s. å. en af sina bästa uppgifter; den hedersamme och trofaste, men brutalt obarmhertige brodern till Margareta framställdes med styrka, i synnerhet i dödsscenen, som knappast någon på vår scen gjort bättre.

Som grefve Luna (1876) misslyckades han alldeles. Den italienska bel canto låg icke för honom, och rädslan förderfvade allt. Jag mins ett samtal på parkett:

»Ser du, hvad är det för en strålgloria kring kanten af Lunkans vapenrock?»

»Jo, det är ju silfverfransarna, som darra så förfärligt som ett norrsken!»

Denna darrning har man sedermera ofta iakttagit, ända i senaste tider. Så mycket bättre blefvo året derpå hans Tell och Björn, två typer, liksom skapade för Lundqvists kynne.

Hans uppfattning af Tells karakter var den rätta. Tell är nämligen alls icke den rufvande pessimist, som Simonsen — visserligen med större talang och formfulländning än Lundqvist ville göra honom till; han är helt enkelt »ein schlichter Biedermann», en okonstlad och lugnt kraftfull natur, utan några ovanliga egenskaper utom sin dugande dyrd och manliga fosterlandskärlek. I uttrycket af den fruktansvärda tortyr, som faderskärleken har att utstå i tredje akten, lyckades Lundqvist, i följd af sitt outvecklade min- och åtbördsspel, jämförelsevis mindre; men svaret (på Gesslers fråga om hvem den andra pilen var tillämnad): »Dig, tyrann!» utslungades med en förening af energi och måttfullhet, som äfven i öfrigt på ett fördelaktigt sätt utmärkte hela framställningen. Att partiet ligger något lågt för hans röst, störde endast på ett par ställen.

Omotiveradt är — i den svenska operan »Vikingarne» — Björns tilltag att söka döden på samma gång som sin fosterbror. »Stupar du, stridsbror, jag hämnar dig väl» — så lydde fast mera sista paragrafen i fostbrödralagets stadgar. Men med detta undantag är Björns karakter väl tecknad. Okufligt rättänkande, tvekar han icke att draga svärdet mot sin äreförgätne konung och vän, men på Astrids, den skymfades, egna förböner sticker han det åter i skidan. Den nordiska dugande kraften saknas icke och lika litet den nordiska hetsigheten. L. gaf en lycklig tolkning åt båda delarne. Och att han äfven som enskild person icke är att leka med, då han blir vred, deraf torde en oförsigtig landsortskorrespondent sedan fjolåret ännu hafva ett minne.

Då Tannhäuser 1878 kom upp, kreerade L. Wolframs parti, som han sedan ständigt innehaft; denna rol gör sig sjelf i hans händer och får en viss prägel af allvar och flärdfrihet. Som Agamemnon i Ifigenia blef han ingenting ovanligt, men fylde sin plats.

Aldrig har emellertid Lundqvists sång på undertecknad gjort sådant intryck som 1878 i Trocadérosalen, der L. sjöng med upsalastudenterna, sedan han förut varit med äfven vid deras första pariserfärd. Jag mins det som i går. Den väldiga salongen var besatt af fyra och ett halft tusental menniskor, visserligen åtskilliga skandinaver, men mest parisare — och hvad *deras* applåder vilja säga, derom vet vår operasalong intet (möjligtvis våra variététeatrar, sedan herrarne hunnit bli riktigt förplägade). Sorlet var lifligt efter Du Puys »Harmonie», den enda originaltext, som parisarne begrepo. »Le ministre de l'agriculture et du commerce» satt och skrufvade sig i sin loge. Ivar Hedenblad hade nyss varit nere och presenterat sig för Kristina Nilsson, som gemytligt samspråkade med marskalk Canrobert. Jag satt i närheten på parkett och tillropades just från raden ofvanför af en bekant röst på god svenska — då allt med ens tystnade och straxt efteråt

»Du gamla, du friska, du fjällhöga Nord»

dånade genom den stora salongens halfcirkel, der de starka tonerna kastade sig som radier och segment, klättrade öfver utsprång och balustrader samt studsade från de gamla franska komponistporträtten, hvilka spetsade öronen vid denna sällsamma klang, som de väl aldrig förr hört. I nordiska bröst väcktes hemkänslor och hemlängtan; och vid sångens slut utbröt en sådan åska af bifall, att den narrade sjelfva himlen att instämma med sina verkliga åskor.

»Den som på detta rum bryter tystnaden» — säger presten i Trollflöjten — »den straffa gudarne med blixt och dunder». Men i Trocadéron var det tvärt om: der belönade gudarne med blixt och dunder den, som *bäst* kunde bryta tystnaden — och att detta var Lunkans röst, behöfver ju knappast tilläggas.

* * *

Af Asthons parti i Lucie (1879) tycktes L. icke alls vara intresserad. Men som Carl V i Ernani redde han sig bättre, och första aktens duo klingade bra — ehuru i allmänhet som sagdt den italienska sången icke är hans starka sida.

Året 1880 blef hans rikaste på nya uppgifter. Utom den obetydliga mun-

ken i Marco Spada, fick han då Amonasro, Kristjern tyrann, Basil och Simeon. Till Amonasro hade han redan en förstudie i Nelusko; men den förra kräfde mindre rörlighet och mera samlad kraft och blef derför bättre. Stället »Du är mitt barn ej, blott en slafvinna åt faraoner» blir i Lundqvists mun skräckinjagande genom den förenade verkan af hans kolossala fysiska medel och kontrasten mot hans vanliga lugn. Både Kristjern och Simeon voro aktningsvärda försök att tolka samvetsqval, som dock fordra mera detaljskiftande skådespelareförmåga. Hans Simeon såväl som hans Josef öfverträffades vida af hans Jakob, med hvilken han 1889 krönade sin medverkan i Méhuls oratoriska opera, då han gaf den blinde patriarken med verkligt rörande enkelhet. Och hans Kristjern blef ej så populär som hans Gustaf Vasa, ur hvars parti han ännu emellanåt i glada lag låter höra den odödliga melodien »Ädla skuggor, vördade fäder». Som Basil försvann han nästan alldeles; den var åter för italiensk. Likväl lyckades han rätt väl följande år som Germont, och han sjöng känsligt den vackra romansen »Från Provence, den sköna jord» — n. b. sedan han först fattat säkert tag i stolskarmen.

Petraki i Karpaternas ros (1881) var ej mycket att göra af, men året efter fick han en af sina populäraste uppgifter, Mossul i Konung för en dag, der en ny sida af hans naturel, den »festliga», fick tillfälle att komma fram; dryckesvisan bisseras regelbundet. Samma år fick han de mindre partierna Palmore i Cora och Alonzo samt Orovist i Norma, men förolyckades såsom Pizarro i Fidelio.

Efter någon hvila gjorde han (1884) Gudmund i Harald Viking tillfredsställande, ehuru partiet låg bra lågt. Capulet var åter en festlig prisse, särdeles i första akten, men bättre blef dock hans Mikeli i Vattendragaren (1885), och om hans öfverdådiga skratt der klingade något tvunget, så var detta fullt i stil med karakteren, hvilken just genom sin våldsamma munterhet söker dölja sin inre oro.

Domingo i Paul och Virginie samt Orsini i Rienzi (1886) voro mindre märkliga. Baduto i Diamantkorset måste för hans skull skapas om till atlet från att vara lindansare, hvilket med Lundqvist planetariska kroppstyngd skulle förefallit något orimligt. Den förvandlingen var då lätt gjord; öfversättaren behöfde bara i st. f. Zephyrines »Sväfva med dig» insätta »Sväfva mot dig», och i st. för Badutos »Följa i luftiga sprången min vän» skrifva »Stödja i luftiga sprången» etc. Så der ledigt kan man omstöpa karaktärer i en operatext! Men L. blef ändå ingen riktig Baduto. »Zigenarens lättsinne, trolöshet och vildhet» lyste icke als ur hans ögon, ehuru Zephyrine påstod det. Serenaden sjöng han mycket vackert, men kurtisen för Therese, hvarigenom han vill visa, att han kan vräka sig såsom grefve, borde gjorts med mera humor.

Från 1887 ha vi att anteckna hans trygga, bastanta och fryntliga Hans Sachs i Mästersångarne, en god och naturlig typ, samt hans operettmässigt lustiga kejsare i Per Svinaherde. Slut ligen från i år hans Nilakantha i Lakmé.

Af mindre roler, som vi gått förbi, må nämnas vederdöparen i Profeten, soldaten i Hugenotterna, braminen i Afrikanskan, talaren i Trollflöjten, Ulf i Den bergtagna, Knut Algotson i Brölloppet på Ulfåsa. Konserter har L. gifvit i Sverige, Norge, Danmark och Finland samt medverkat vid sådana i Tyskland, Frankrike, Belgien och England. I Tyskland har han uppträdt som Masaniello. På konserter har han särskildt utmärkt sig för sitt ypperliga föredrag af Södermans ballader, enkannerligen Värfningen och Tannhäuser. *A. L.*

—◇—

Ur

August Södermans

Resebref.

Författaren till den artikelserie om »Aug. Södermans manuskriptsamlig», som i Sv. M. T:s förra årgång afslutades, yttrar i slutet af densamma, att dessa artiklar torde kunna lemna bidrag till en blifvande Söderman-biografi. En sådan saknas ännu, ehuru en biografi öfver vår kanske genialaste tonsättare säkert skulle blifva af intresse. Såsom bidrag till en sådan kan äfven Södermans resebref vara af värde. Dessa äro dock till stor del af mycket enskild natur, åtminstone de som äro skrifna till hans hustru, och hvilka fru S. vänligen ställt till vårt förfogande, för att derur kunna göra utdrag, som kunna vara af något intresse för allmänheten. Den resa, hvarunder dessa bref skrefvos, var den som Söderman på Jenny Linds bekostnad företog i mediet af år 1869 till Tyskland, och hvarifrån han återkom i midten af följande året. Vi meddela här början af brefven, hvilka med vederbörliga uteslutningar torde komma att fortsättas i ett par nummer af tidningen.

Dresden den 28 juni 1869.

Min lilla Evchen!

Tänk dig en *gammal skjutshäst* hvilken i 14 dagar »har varit på håll» som bönderna säga (der har du mitt porträtt från Dresden) — ty så ser jag ut efter detta fördömda flängande; — jag kommer verkligen att med beundran tänka på Jerusalems skomakare, som utan ro fick luffa verlden ikring i 1,000 år; jag har ej hållit på mer än en månad, men nu får jag också lof att hvila ett par dagar. — Nu kom Hofmarskalken Edholm och bröt af mig —, han har för . . . har följt mig hela resan. Vi foro tillsamman från Göteborg till Köpenhamn, der jag vistades 3 à 4 dagar, Ahlgrensson och Rubensson kan jag hälsa ifrån — vi voro mycket tillsammans. Till Svenske ministern baron Stedingk blef jag bjuden på middag, han var som vanligt älskvärd och snäll. Mina besök hos Gade skall jag aldrig glömma — hans vänlighet till mig var nästan faderlig — han satt en half dag och gick igenom mina kompositioner samt gaf mig goda råd; den karlen är nu 56 år men är lika ung till lynnet som jag. Sista dagen bjöd han mig på middag i sin familj — der bland andra fans en gammal mormorsmor som var 91 år gammal. Från K. for jag till Lybeck samt öfver Hamburg till Berlin, der var jag några dagar för att bese alla märkvärdigheter. — detta skedde också med den glans, att jag måste laga mina stöflar före afresan. Der såg jag bland annat det så kallade »Berliner Aquariet» och fästade mig särskildt vid några stora, feta Aborrar som särdeles lekte mig i hågen. Sedan gick resan öfver Leipzig till Dresden der jag nu befinner mig skrifvande bref så att svetten lackar af mig, detta bref är nämligen det 4:de i ordningen för dagen — jag skall skrifva 8 stycken, alla till Stochholm.

Här, i den så kallade *södern*, har varit kallt och regnigt som tusan ända tills i går middag. I dag på morgonen kl. 7 tog jag, för första gången, min morgonpromenad i *en* rock. Du må veta, att så mycket som jag har *gått* i denna månad, har jag icke gått på ett år i Stockholm. Godt! skulle Uddman ha sagt.

Om fredag den 2 juli far jag, i sällskap med Labatt, till Prag, Wien, München, öfver Salzburg till Stuttgart, Mainz — sedan Rhenresa till Köln, Frankfurt och badorterna derikring m. fl. st. Troligen räcker denna resa hela juli månad, men då återvänder jag till Dresden der jag troligen blir till framåt jultiden ty der trifs jag förträffligt — och der får jag höra bra musik.

Jag kommer ihåg då tjocke Lundqvist sjöng i Afrikanskan: »Det höga rådet nalkas» — men nu är hin lös. Jag har fått ett telegram från Stockholm så lydande: »*Stadsfullmäktiges beredningsutskott* uppmanar hr Söderman att komponera Festmarsch till den fest, som i Stockholm gifves till firande af Prins Fredrics och Prinsessan Louises förmälning den 29 eller 30 juli». Derefter följer ett bref med något närmare förklaring, deruti bland annat förekommer följande strof: . . . »så lofvas ett godt honorar eller Wasen — välj!» Mitt svar var följande: »Jag antager utmaningen och hoppas på det utlof-

vade, goda *honoraret*, ty penningar *behöfver* jag. Men nu kommer det värsta af alltsammans — när skall denna märkeliga Festmarsch (som skall utföras af samtliga garnisionsregementen) komponeras? Troligen i någon jernvägskupé — eller i något annat besynnerligt läge, ty här i Dresden har jag ej tid att skrifva något. Jag har, sedan jag kommit hit, varit på besök hos alla möjliga menniskor. Kapellmästaren Rietz mottog mig på det mest vänliga sätt — och Labatt, som var närvarande, påstod att detta händer icke många, aldra minst några svenskar. Fri entré har jag fått till Hof-Theatern på så väl repetition som representationer. I går afton hörde jag »Hugenotterna» — präktiga don — men gick mindre väl — Labatt var *bäst* af alla. I morgon gifves »Lohengrin» och om torsdag Wagners sednaste märkvärdighet »Die Meistersinger»; i denna opera förekommer också en Eva — men hon är säkert ej så söt som du. Nå tycker du inte att jag nu rigtigt har kommit i smöret.»

Adieu med dig Englaunge! När jag får litet lugn skall jag skrifva dig till ytterligare. Hälsa Ludv. Josephson — som bor hos Schückens på Furusund och bed honom, om han har något att skicka mig, att han skickar under samma adress som jag uppgifvit åt dig. Säg honom att flere omständigheter gjort att jag icke kunnat följa hans resplan. Hälsa Mamma, Mormor, Syster, Svåger, Bror, Svägerskor etc.; den sista och bästa hälsningen får du dela med dina små barn, från

din August.

P. S. Skrif *snart* så att ditt bref kan vara i Ems *den 9 juli*, ty då reser jag vidare fast Labatt stadnar qvar och skickar mina bref efter mig. Skrif äfven tydlig adress, ty här tro de att Stockholm ligger i Australien och Sverige i Köpenhamn. (Forts.)

—◈—

En fackman, såsom det synes, har tillställt Red. nedanstående uppsats angående den koralbok, som vi i n:r 1 af denna årgång omnämnde såsom utkommen, i en kort anmälan, Boken kom oss tillhanda strax före utgifvandet af detta nummer. Då koralfrågan bör intressera en större allmänhet och för närvarande har föga lif, är allt som kan bidraga till den frågans utredning och belysning värdt uppmärksamhet. Vi lemna nu ordet åt insändaren.

(Insändt).

Direktör Wilhelm Heintzes koralbok.

Koralbok för kyrkan, skolan och hemmet. Svenska Messan jemte ett urval af rytmiska melodier för sång, orgel, orgelharmonium eller piano af Wilhelm Heintze. Stockholm, C. A. W. Lundholms förlag. Pris 2,50.

I fråga om anordningen af melodierna synes detta arbete sakna plan. Det är å ena sidan ett öfverflöd å melodier, å andra en inskränkning af desamma. Det har tillgått så, att utgifvaren genom att antingen tillägga melodinoter eller borttaga sådana apterat en och samma melodi till olikartade meterklasser. Läsaren torde i boken jemföra melodierna n:r 104, 62 och 67 med hvarandra. Likaså torde jemföras n:r 199 och 233. Vidare finnes en betänklig likhet emellan n:r 50 och 295 b; emellan n:r 191 och 370, 154 och 434, samt 291 och 478.

Att gifva exempel på huru det kan tillgå att förändra koral-melodier, är förkastligt. En landsorganist skulle efter utgifvarens metod kunna sköta hela gudstjensten med en och samma psalm.

Å andra sidan finnes ett öfverflöd af melodier, i dubletter under signatur a och b. Åtskilliga af dessa öfverflöds-melodier äro i följd af brist på metrisk öfverenstämmelse alldeles omöjliga till bruk: t. ex. n:r 133 b. Vi må här anföra 3:e och 5:te strofernas första vers och utmärka dem med taktstreck: Ditt | ljus tänd i | vårt mörka | sinn; Vår | fiende | i-från oss | drif.

Det gifves nu skilnad emellan oratorisk och metrisk accent. Uti vers kan en obetonad stafvelse få accent, om den står emellan tvenne obetonade, t. ex. ordet »fiende». Det ordet kan i och för sig nog bilda en daktyl, men då detsamma ställes i vers och sista stafvelsen kommer emellan tvenne obetonade stafvelser, så får den en stark accent. Det följande ordet »ifrån» blifver till följd af föregående ords felaktiga accent äfven orätt betonadt. Melodien n:r 132 har blifvit anförd uti $^2/_2$ taktart. Hæffner har i sin koralbok anfört melodien med $^4/_2$ taktart, hvarigenom han räddar sig för fel i betoning.

I fallande rytmer går det ej an att med taktstreck dela en versfot i tvenne hälfter. Såsom skäl för vårt påstående må anföras, att versfoten bildar just den lägsta rytmiska enheten. En stafvelse kan således icke bilda någon versfot eller takt, eller sättas i stället för en versfot på ett annat sätt än som katalektiska* versslut. Genom delning med taktstreck af en daktyl eller troché uppstå betänkliga fel. I notskrift är en not näst efter ett taktstreck till sin natur alltid betonad och motsvarar en betonad stafvelse.

Samma fel synes uti en vers af ps. n:r 3: He- | lig är | Gud: Samt uti ps. n:r 26 några verser: He- | li-ge | Herre | Gud! | He- | li ge | starke | Gud! | He- | li- | ge barm- | her- | ti-ge | Fräl- | sa- | re; Du e- | vi-ge | Gud!

Det har gifvits sådana koralutgifvare, som icke alls hållit på den musikaliska fraseringen (vi kunna nämna en Abr. Mankell). Likväl är en riktig fasering lifsgnistan uti melodien. Herr Heintze synes till princip vilja följa Abr. Mankells exempel. Vid blott ett flygtigt genomseende af koralboken finner man, att den ena frasen upptar fyra och en annan motsvarande fras tre takter. Denna ofullkomliga fasering är störande för den medfödda taktkänslan och straffar sig alltid sjelf.

Psalmtextens riktiga betoning bör vara den första uppgiften som skall lösas, dernäst melodiens riktiga fasering. Hvarför skall man just taga som norm att i hvarje takt blott inrymma den *lägsta* rytmiska enheten då det gifves en högre? — Inom ramen af en takt kan beqvämt inrymmas tvenne versfötter; många af våra psalmer fordra det, för att få en riktig betoning och frasering. Det har exempelvis Hæffner stundom visat prof på, som t. ex. i melodien n:o 124. O. Åhlström har äfven (i sin 1832 utgifna koralbok) följt denna princip, se psalmen n:r 153.

Ändringar på ett eller annat sätt af Hæffners melodier böra i allmänhet undvikas, för så vidt ändringarna icke grunda sig på åberopade äldre källskrifter, eller för så vidt annars psalmtexten ej får sin riktiga betoning. Sådana ändringar har man observerat vid melodierna n:o 1, 5, 18, 22, 86, 98, 101, 144, 137, 178, 242, 263, m. fl.

Nya melodier äro i koralboken införda. Utgifvaren har icke uppgifvit någon källskrift hvarifrån han tagit alla dessa. Det är melodierna vid n:r 18 b, 59, 64, 95, 103, 109, 125 a, 128 a och b, 132, 133 a och b, 142, 173, 180 b, 181, 195 b, 222, 282, 305, 346, 347, 374, 424 b, 440 446, och 468.

Af ofvanstående melodier hafva vi förut omnämnt n:o 132 och 133 b. Melodierna vid n:r 18 a och b hafva blifvit apterade till tioradig strof, men psalmen utvisar endast åttaradiga strofer; 18 b kan snarare användas till en tonträffningsöfning än till koralmelodi. Den karakteristiska melodien 173 hos Hæffner (härstammande från den nordiska folkvisan) har utgifvaren uteslutit samt infördt en ny, som icke synes till karaktären öfverenstämma med en botpsalm; n:r 282 hos Hæffner, en mycket gammal svensk melodi, har utbytts mot en ny; till n:r 347 har Hæffner i koralboken 2:dra delen vid n:o 21 anvisat en melodi, som står anförd både i tyska och norska koralboken; psalmen 446 sjunges vanligen som melodien vid 481. Psalmen 468 sjöngs

* Katalektisk vers kallas den, hvars sista fot är ofullständig eller saknar en stafvelse, hvarigenom versen afbrytes. Rytmen, som ej får stympas, fylles då med en paus.

Red.

(säger P. Pettersson) uti gamla psalmbokens tid som melodien vid 195; i supplementet till Mus. Akad:s minimitabell anföres en ny melodi af G. v. Rosén, och ytterligare har utgifvaren en ny melodi af obekant författare.

Det synes i messan vara en något besynnerlig anordning, att på kollekten följer begrafningsmessa och derefter messan till nattvarden. Betoningen vid salutationen »Med dig» bör vara stigande men icke fallande; vid »O Guds lam» bör rätteligen ictus icke inträda på ett pronomen relativum neml. ordet »som», hvilket förhållande torde vara ett förbiseende.

Slutligen tillkommer ett supplement af 26 st. melodier, deraf utgifvaren sjelf komponerat elfva. Af dessa äro sju, som kunna omnämnas med beröm. Melodien till 22 är i metriskt hänseende outförbar, likaså mel. till 280.

Såsom tryckfel får väl anses, att ps. 269 står anvisad att sjungas till mel. 104, men bör vara 35; äfven 461 till 282, bör vara 89.

Hvad koralbokens harmonisering angår, har densamma många intressanta saker att bjuda på, som visserligen hafva nyhetens behag, men förlora sig snart. Man ledsnar slutligen vid att den ena dissonansen jagar den andra, man önskar snart mera enkelhet och klarhet i den harmoniska behandlingen. Vi tro att denna önskan är kyrkan mera värdig.

Titelbladet uppgifver, att koralboken är afsedd för kyrkan, skolan och hemmet. Kyrkans sträfvan till uniformitet har i hr Heintzes koralarbete icke blifvit tillgodosedd; för skolan kan man icke slå upp arbetet som en mönsterbok vid någon lektion uti metriken; hemmet deremot kan visserligen ej hafva så stora fordringar på korrekthet. *H.*

FÖLJETONG.

Ett besök hos Rossini.

Af *Edv. M. Oettinger.*

Hösten år 1845 befann jag mig på en resa genom Italien. Ifrån Florens ilade jag med brinnande längtan till Bologna, för att der, efter en tidrymd af femton år, återse den man, hvars namn står öfverst på den lilla listan af mina sympatier.

Er ödmjuka tjenare menar dermed Rossini.

Det första jag gjorde när jag kom till Bologna var att underrätta mig, om Rossini* var der. Det jakande svaret var musik i mina öron. Jag tog en cicerone och lät föra mig till hans boning. Min mentor, den lustigaste pratmakare i hela kristenheten, föreföll mig, genom det torra allvar, hvarmed han lät sitt sladder tränga in i mina öron, obeskrifligt komisk. Han var klädd i en gammal spräcklig peruk, smutsiga nankinsbyxor, som voro en half aln för korta; men desto längre syntes mig hans tunga, hvilken, ett verkligt *perpetuum mobile*, icke ett ögonblick höll sig stilla.

»Är ni fransman?» frågade han mig med en brytning, som var hälften italiensk och hälften fransysk.

Jag åtnöjde mig med att affärda honom med ett lakoniskt nej.

»Spanior?» frågade han vidare.

»*No!*»

»Portugisare?»

»*Niente!*»

»Inglese?»

Jag runkade på hufvudet.

»Tedesco?»

Mitt återupprepade nekande svar bragte honom i förtviflan.

Han gick ett ögonblick funderande bredvid mig, sladdrade sakta ett par obegripliga ord och började ånyo att bestorma mig med frågor.

»Känner ni maestro Rossini?» frågade han vidare.

Jag gjorde ett jakande tecken.

»När lärde ni känna honom?»

»För femton år sedan.»

»Jag», förklarade min vägvisare, »lärde känna honom för trettionio år sedan och jag gaf honom under den tid han studerade musik hos Pater Mattei, många gånger små penningsummor, ty maestro Giaccomo var fattig då, mycket fattig, och jag var rik, mycket rik. *Mai non è piu tempo che Berta filava; dio della musica* är nu millionär och jag är fattigare än en kyrkråtta.

»Troligen», sade jag, »har maestron visat sig tacksam emot er för de tjenster ni gjorde honom då han var ung.

»Tacksam?» uprepade pratmakaren med bister min, »tacksam? det ordet finns icke i hans lexikon. *Rossini e un ingrato, un avaro, un miserabile!*

Jag skrattade med misstrogen min, men han fixerade mig skarpt och fortsatte:

»Rossini är en gnidare, som hellre biter af sig tungan, än han skänker en fattig satan tio bajocchi. Han hopar den ena penningehögen på den andra och låter sina skatter multna i väl tillslutna kistor. Der hjertat sitter hos andra menniskor, har han en med en gordisk knut tillsnörd penningpung, och om han med en scudo skulle kunna befria tio menniskor ur skärselden, så lät han dem bli qvar der.

»Ni öfverdrifver min hedersman».

»Fråga hela staden. En tiggare, som en gång af honom fått en almosa, är sällsyntare än en svart svan och en hvit korp.

»Men hvad gör han i Bologna?»

»Han gäspar på sina lagrar».

»Och hans frånskiljda hustru, signora Colbrand.

»Hon ligger och dras med döden på sin landtgård fem mil härifrån.»

»Och maestron bekymrar sig icke om henne?»

Min vägvisare ryckte på axlarna och teg ett ögonblick; derefter pekade han på ett midt framför oss beläget hus och sade:

»I detta hus bor fru Olympia Pellicier.»

»Pellicier? hvem är den damen?»

Den beskedlige karlen såg på mig med en medlidsam min och fortfor:

»Signora Pellicier är Rossinis amorosa.»

»Är hon ung?» frågade jag.

»Har varit!» svarade han med lakoniskt allvar; »nu är hon icke stort yngre än vår girigbuk.»

»Har hon förmögenhet?»

»Det var en fråga, det! Rossini älskar henne, följaktligen måste hon vara mycket rik.

»Är hon också lika frikostig som han?

»Hon är om möjligt ännu snålare.»

»Men hvad göra de då med sina penningar?»

»Den frågan passar just en Cochinchines! de låna ut dem mot höga räntor.»

»Ha de känt hvarandra länge?»

»I fjorton år.»

»Älska de hvarandra också verkligen?»

»Oerhördt! den ena väntar på den andras död för att få ärfva. Här, signor, bor *'Svanen från Pesaro'*.»

På strada S. Stefano, i huset n:o 101, midt emot fru Pellicier, bodde Rossini icke en gång i sitt eget hus, utan hos sin vän Gabussi, en i Italien förr ganska omtyckt tonsättare. När man kommit upp för den breda, med marmorbyster prydda trappan, stannar man framför en dörr, på hvilken en hvit papperslapp är uppklistrad och på den står skrifvet: »Cav. Rossini.»

Min cicerone ringde först piano, sedan forte och slutligen fortissimo; men dörren förblef stängd.

»Riddaren tyckes icke vara hemma», menade min mentor.

»Ring ännu en gång; kanske någon af hans betjenter öppnar.«

»Betjenter? Rossini har ingen betjent, han passar upp sig sjelf.»

»Hvad, har han intet tjenstfolk?»

»Rossini har bara en kock, som tillika är hans handsekreterare och kusk.»

Mitt misstrogna leende syntes förarga min följeslagare.

»Ni tycks icke tro mig. Fråga hela Bologna om jag ljuger, men äfven denna betjent, som han fört med sig från Paris, hade maestron längesedan skickat för hin i våld, om han icke vore en så förträfflig kock.

»Men hvar skola vi råka honom nu?»

* Rossini slog sig ned i Paris 1824 och blef der »inspecteur général du chant en France» med 20,000 frcs i lön. Genom Julirevolutionen miste han sin plats som generalinspektör, räddade med nöd en pension på 6,000 frcs och begaf sig till Italien, der han vistades 1836—53. Han återvände sedan till Paris, der han dog 1868.

»Kocken?» frågade min gamla pratmakare.

»Äh! nej, hans husbonde.»

»Hur länge ämnar ni stanna qvar här?»

»Bara till i morgon bittida.«

»Då skola vi gå så länge omkring ända tills vi råka honom på gatan. Ifrån klockan tre till fyra brukar han gå fram och tillbaka under arkaderna, isynnerhet här på strada S. Stefano, vid theatro del' Corso.

»Och klockan fyra?»

»Far han ut på landet till någon vän, än här än der, för att spara in en middag.

»Ni ljuger!» skrek jag åt honom.

»Fråga hela Bologna», sade han ännu en gång, »maestron är här känd som en brokig hund; det finns ingen gatpojke, ingen gammal eller ung qvinna i vår goda stad, som icke känner Penelope-Colbrands Ulysses.»

»Förr hade han ju eget hus?» började jag fråga.

»Det har han sålt för åttio tusen piaster.

»Visa mig det.»

Han förde mig dit.

Rossinis forna boningshus ligger på Corso, stadens vackraste gata, i hörnet af Piazzola de Leprosetti (n:o 243). Det har två gyllene inskrifter, den ena »*Obloquitur numeris septem discrimina vocum inter adoratum lauri nemus;*» den andra: »*Non domo dominus, sed dominus domo*», låter redan något egenkärt.

Härifrån förde min gamla *blageur* mig till ett Café, der han hoppades att träffa riddaren. Under vägen gjorde han i hvarje ögonblick halt och frågade än en, än en annan: »Har ni sett till Giaccomo?» Alla gåfvo nekande svar och gingo vidare. I förbigående visade han mig Torre Asinelli, det högsta torn, öfver hvars spets sju århundraden spårlöst gått förbi. Öfver ingången till tornet prålade Bolognas vapen: en sköld, på hvilken det vigtiga ordet »*libertas*» står. Han pekade på skölden, gjorde ett par mycket roliga grimacer och utbrast: »*Fabletti! fabletti!*» (Fabel, ingenting annat än en fabel); hvarefter han drog vidare för att visa mig fiskargången, som vår vän köpt och högst fördelaktigt utarrenderat. Derefter vände vi återigen om till Stefansgatan och frågade i Café Napoletano, som Rossini dagligen besökte, om någon af gästerna hade sett honom . . .

»Han kommer visst snart», sade alla, »ty klockan fyra har han beställt hit sin vagn för att fara ut på landet.»

»Han äter i dag hos Marchese Marescalchi», tillade en tidningsläsare.

Hur märkvärdigt och hur karakteristiskt! Bologna, som för sitt välstånd af befolkningen kallas *la grassa*, Bologna, det feta Bologna, som räknar öfver sjutiotusen innevånare, har reda på hvar Rossini hvarje dag äter middag. Är det icke tillräckligt bevis på hvilket intresse han väckt, och ännu väcker, ehuru hans sånggudinna sedan sexton år hvilat på »Wilhelm Tells» lagrar och icke en gång genom penningar kan väckas ur sin lättjefulla slummer. (Forts.)

Filharmoniska sällskapets Bach-konsert.

Vid denna konsert i Östermalms kyrka den 4 mars kl. 7,30 e. m., då Bachs Matteus-Passion för första gången i Sverige utföres, kommer hela altaret att öfverbyggas och en körgrupp placeras på hvardera sidan om dirigenten. Hvardera kören har sin särskilda orkester, som placeras i bakgrunden. Gosskören, 36 lärjungar från Östermalms läroverk, får sin plats nedanför predikstolen.

I orkestern spela stråkqvartetten och träblåsinstrumenten hufvudrolen, endast i tre nummer tillkomma messingsinstrument. Bearbetningen för modern orkester är verkställd af den bekante komponisten Robert Frans i Halle. Balduin Dahls orkester, som kommer att medverka, sedan biträde af vårt kgl. hofkapell ej kunnat erhållas, innesluter flere medlemmar af den danska kongl. teaterns orkester (i Köpenhamn finnes som bekant intet hofkapell), och kommer att kompletteras af härvarande musici, så att den uppgår till närmare 60 personer. Verket har i flera repriser, senast i april förlidet år, uppförts under tre dirigenter (Gade, Malling och Hellsted) i Slottskirken i Köpenhamn af musikföreningen, konsertföreningen och Ceciliaföreningen, alltid för utsåldt hus, sista gången tre gånger å rad. Öfversättningen af texten af Henrici (pseudonymen Picander) är verkställd af vår framstående textöfversättare, musik-teoretiker och -kritiker d:r Adolf Lindgren. De mindre betydande arierna äro strukna; altarierna deremot, som äro af stort musikaliskt värde, komma att utföras af fru Edling; evangelisten eller rapsodens parti sjunges af hr Strandberg; Jesus' parti utföres af hr Lundqvist Hr Gustav Holm, hvars biträde vid konserten vi förut omnämt, sjunger öfversteprestens och Pilatus' parti samt en basaria.

Omkring 300 personer medverka vid konserten, hvarigenom denna blir en af de väldigaste som här gifvits.

Det storartade tonverket börjar efter en kort inledning med en präktig dubbelkör: »Kom Zions dotter, hjelp mig klaga!» af Zions döttrar och de troende samt sopransolo, och första afdelningen slutar äfvenså med en ståtlig kör: »Jag kännes vid min svaghet all». En annan högst verkningsfull kör i denna afdelning är den som börjar med de orden »Är blixten, är åskan i molnen försvunnen».

Andra afdelningen innehåller äfven några utmärkta körer, förnämligast bland dem slutkören »Vi sätta oss med tårar neder». Mellan körerna komma recitativer, koraler och arier. Första afdelningen gifves nästan fullständig, men i andra afdelningen ha flera nummer utelemnats, hvilkas utförande skulle ha vållat allt för stor tidsutdrägt och som kunnat uteslutas utan att det storartade intrycket af det hela derigenom förminskats. Ackompagnementet till recitativerna är af N. W. Gade och A. Hallén. Programmet till konserten kan närmare göra reda för musiknumren som utföras.

En konsert sådan som denna är en musikalisk högtid af det mest upphöjda slag, genom hvilken en hvar kan förskaffa sig den ädlaste konstnjutning, på samma gång som densamma nu under Fastan gör intrycket af en religiös högtid för tillfället. Helt visst skall hvar och en, som har möjligt att få göra bekantskap med detta tonkonstens storverk, begagna det sällsynta tillfället att nu få göra det, ett tillfälle för hvilket vi stå i stor tacksamhetsskuld till kapellmästare Hallén och Filharmoniska sällskapet

Från Scenen och Konsertsalen.

Kgl Operan. Febr. 16, 20, 23, 25 Meyerbeer: *Robert af Normandie.* — 17 Boito: *Mefistofeles.* — 19, 22, 27: Delibes: *Lakmé* (Mallika frk. Wolf). — 21 Verdi: *Aida* (Aida, Amneris: frkn Ek, Jungstedt.) — 24 Donizetti: *Leonora* (Inez: fru Lindström). — 28 *Musikföreningens 22:a konsert*: Berlioz: Faust (Fru Edling, hr. Strandberg, Smith, Nygren.)

Vasa-Teatern. Febr. 15—28. Sullivan: *Mikadon* (Katisha: fru Jensen, frk Magnusson; Mikadon: hr. Örnberg, Lundahl: Puh-Bah: hr. Nylander.)

Östermalms kyrka. Febr. 15 *konsert* (för Eugénia-hemmet) Lago: *Stabat mater* m. m.

Musikal. akademien. Febr. 16. *Matiné* af frk Emma Holmstrand, bitr. frkn. M. Petrini, Sigrid Carlheim-Gyllensköld, M. Rydberg; prof. I. Hallström, hr. Woltmann, Olof Lemon och Otto Edberg.

Berns' salong. Febr. 23 *Matiné* af hr. Arv. Ödmann och Salom. Smith, bitr. frkn. Petrini, Esther Sidner; hr. prof. Hallström, John Jacobsson.

Teatrarna härstädes hafva under sista veckorna ej haft några musiknyheter att framföra. »Barberaren» och »Othello» äro fortfarande under inöfning på kgl. operan, der »Lakmé» och »Robert» fortfarande gifva »goda hus». Musikföreningens »Faust», h. e. Berlioz', har å nyo uppträdt på operascenen, med samma solister, som då det stora verket senast utfördes af samma sällskap d. 29 Nov. 1888. Dessförinnan gafs det af Musikföreningen första gången 1886 d. 27 och 30 nov. samt 1887 d. 7 och 15 mars, dessa år med frk. Ek, hr. Ödmann och Smith

i de förnämsta soloparterna. Vi torde således denna gång knappast få något nytt att säga om denna repris. — På Vasateatern ger Sullivans lustiga operett fortfarande fulla hus och torde få upplefva åtminstone 50:de föreställningen.

Senare hälften af februari har varit rik på konserter, af hvilka man haft 3 utom Musikföreningens. Välgörenhetskonserten i Östermalmskyrkan gafs med biträde af framstående solister, hvilka vi jämte programmet omnämde i förra numret. Publiken var mycket talrik. Hufvudnumret, som afslutade konserten, var tonsättarinnan »Lagos» kyrkokantat »Stabat mater», bestående af 9 nummer, nämligen 4 körer, en med inlagdt solo, en a capella-qvartett, en terzett, en duett, en sopran-aria och en bas-aria. Detta tonsättarinnans förnämsta verk vittnade om en förmåga, som icke utan framgång löste den stora förelagda uppgiften. Bäst lyckades detta uti de för komponisten mera vana formerna: trion och qvartetten samt solosången, medan körernas stämföring och stundom sökt modulation kunde ge anledning till anmärkning. Det hela är ett aktningsvärdt, och delvis rätt lyckadt försök i den högre kyrkomusikens stil. Herr Woltmanns Bach-chaconne var mindre lämplig för kyrkan. Deremot var herr Ödmanns föredrag af den sköna arian ur »Elias» hänförande. Södermanns vackra »kyrie» ur katolska messan inledde konserten.

Fröken Holmstrands matiné var oaktadt godt program och biträde mindre besökt än man kunnat vänta. Matinéerna i Musikaliska akademiens sal med sin obehagliga halfdager och halfmörka scen äro genom sjelfva lokalen afskräckande. Konsertgifverskan sjöng vackert och flärdfritt sina nummer, aria ur »Gioconda», sånger af Åkerberg och Rubinstein, samt deltog med hr Edberg i duetten ur »Figaros bröllop» mellan grefven och Susanna. Fröken Petrini tillvann sig stort bifall genom sitt utförande af juvelarian ur »Faust». En ung bekant dilettant, herr Lemon, hvars namn, tro vi, första gången stod på affischen, sjöng ett par vackra sånger af Hallström: »Necken» och »Bandolerons sång» samt en romance ur dennes nya opera »Granadas dotter», allt med komponistens utsökta ackompagnement. Den unge, med vacker röst begåfvade sångaren, påminner mycket till röst, sångsätt och till och med rörelser om Arvid Ödmann, men står ännu ej på konstnärens studium. Fröken Carlheim-Gyllenskölds eleganta pianospel gaf omvexling åt konserten äfvensom herr Woltmanns violinföredrag, som dock var mindre säkert än vanligt.

Konsertmatinéen i Berns' salong af hrr Ödmann och Smith hade, såsom man på förhand kunde veta, lockat fullt hus — oaktadt den samtidiga skriskotäflan der bredvid. Programmet var också väl valdt, ehuru Halléns stora både vackra och karakteristiska ballad, »Skogsrået», som inledde konserten, egentligen borde föredragas med orkester. Herr Ödmann och hans ackompagnatör, prof. Hallström, skördade emellertid välförtjent bifall för utförandet. Herr Ödmann sjöng vidare en aria ur »Gioconda», »La bella Sorrentina», en ny högst intagande sång af prof. Hallström, framkallande en bisseringstvingande bifallsstorm, samt deltog med herr Smith i den stora duetten ur »Wilhelm Tell». Herr Smith rönte i lika hög grad bevis på publikens sympati r vid utförandet af John Jacobssons nya, här ej förr gifna ballad »Saga på kämpens hög» och A. Jensens lifliga och karakteristiska »Lieder vom Rodenstein»: »Die drei Dörfer» (1—3) och »Willekum». Utom programmet sjöng hr. S. dessutom Escamillos Toreadorkupletter ur »Carmen», hvilka framkallade stormande bifall och da capo. Med fröken Petrini, som allt mer tycks befästa sig i publikens ynnest, sjöng herr Smith en duett ur Thomas' »Hamlet». Fröken Petrini sjöng dessutom med briljant föredrag och sin vanliga klockrena stämma Gildas bekanta koloraturaria ur »Rigoletto». Denna konsert var sålunda i alla hänseenden utomordentligt lyckad.

Från in- och utlandet.

Kgl. operan. Lördagen d. 1 Mars gifves »Konung för en dag», sönd. 2 mars »Aida». I slutet af nästa vecka torde den bebådade reprisen af Rossinis »Barberaren i Sevilla» gå af stapeln med fröken *Märta Petrini* som Rosina. Hr *Bjarne Lund,* den norske barytonisten, som för flere år sedan med framgång debuterade på Nya teatern och sedan varit ledare för ett omtyckt operasällskap, gör som Figaro sin första debut å vår operascen.

— *K. operans porträttgalleri* har nyligen erhållit en ny värdefull tillökning, nemligen ett större porträtt i olja af framlidne August Söderman, som under loppet af flera år fungerade som kormästare å k. Operan. Porträttet eger ett särskildt intresse derigenom, att det är utfördt af en son till den bortgångne tondiktaren — Bengt Söderman, den yngste af den Södermanska familjen. Duken, som utmärker sig för en mycket god porträttlikhet, har fått sin plats i den större af de för allmänheten upplåtna foyererna, den s. k. Gustavianska.

Balduin Dahls orkester ankommer till Stockholm söndagen den 2 mars för att redan på middagen kl. 2 gifva *matiné* i Berns' salong. På de dagar då orkestern ej upptages för Filharmoniska sällskapets räkning lära aftonkonserter komma att gifvas i samma lokal. Det är, som man vet, Balduin Dahls orkester, hvilken om vintern utgör hufvudstommen vid de stora danska musiksällskapens konserter och som om sommaren med glänsande framgång spelar i Tivolis konsertsalong. Programmet till söndagens konsert är särdeles lofvande.

Dir. Hugo Lindqvist, anförare för Maria kyrkokör, ger Lörd. d. 8 Mars en soaré i Vetenskapsakademiens hörsal med bitr. af frökn. Sigrid Wolf, Maria Rydberg och Helène Munktell samt herr. Otto Edberg och Edvard Arnberg. Den sistnämnde, elev af prof. Günther, är i besittning af en mycket vacker röst och har, så vidt vi veta, icke förr låtit höra sig offentligt. Konserten har ett särskildt intresse genom tre härstädes ej gifna sånger: »Barcarole» af K. Byström, »Rosen» af Jadassohn samt »Mellan haf och himmel» af frök. H. Munktell. Programmet, omvexlande med körer och solosång, är för öfrigt lockande.

»Robert af Normandie», Meyerbeers bekanta opera, gick första gången öfver tiljan den 20 november 1831 på Stora operan i Paris. Det nya tonverkets framgång var rent af sensationell och grundade en ny æra för den franska operascenen. Snart hade »Robert le Diable» banat sig väg till alla utlandets operascener. Här i Stockholm introducerades »Robert» på en till förmån för hofkapellmästaren Joh. Berwald på K. teatern den 9 december 1837 anordnad vokal- och instrumentalkonsert. Bland de stycken som vid detta tillfälle »exeqverades» var äfven fjerde akten ur »Robert». Isabellas roll hade m:lle Widerberg »benäget åtagit sig att utföra». Öfriga hufvudroller återgåfvos af m:lle Lind samt hrr Sällström, Fr. Kinmanson och Wennbom. Detta profstycke ur »Robert» slog så mycket an, att man ytterligare tre gånger (den 13, 15 och 18 december) kunde uppföra samma fjerde akt. Ett och ett halft år senare, den 10 maj 1839, uppfördes operan i sin helhet på vår k. teater, der »Robert» sålunda i år kan fira sitt halfsekeljubileum. Den svenska textöfversättningen var utförd af Bernhard Crusell, den bekante tonsättaren, som till vårt språk öfverflyttat ett tiotal af k. lyriska scenens allra förnämsta repertoaroperor. Hufvudrollerna uppburos af Günther (Robert), Fr. Kinmanson (Bertram), fru Mathilda Gelhaar (Isabella), Jenny Lind (Alice) och hr Habickt (Raimbaud). Nils Wilhelm Almlöf fungerade som riddaren Alberti och prinsens af Granada (stumma) roll utfördes af hr Georg Dahlqvist. (Bland senare framställare af prinsens roll kan nämnas hr Svante Hedin). I balletten, anordnad af hr Selinder, märktes främst Sophie Daguin (abedissan Helena). Samma framgång mötte »Robert» i Stockholm som öfver allt annanstädes. År 1841 hade operan gifvits 50 gånger här, 1855 100, 1860 150. Intill den 4 februari 1880,

då »Robert» senast gafs här har operan så godt som hvarje år stått på spellistan.

»En reception i Bacchi tempel» är titeln på en komisk scen och duett, hvilken nyligen fullbordats af den åldrige, men ännu ungdomsfriske tonsättaren hr *Isidor Dannström*, hvilken scen första gången kommer att offentligen utföras å hr Ossian Hamrins matiné den 9 mars.

Fröken Karin Pyk, den unga, begåfvade svenska sångerskan, bördig från Göteborg, biträdde nyligen vid en praktfull fest som mångmillionären Wanamaker gaf i Washington, och i hvilken deltogo omkring 1,500 gäster, deribland presidenten Harrison och hans maka. I festen ingick en konsertafdelning, i hvilken fröken Pyk utförde bland annat juvelarian ur »Faust» och svenska folkvisor. Under festen blef fröken Pyk presenterad för fru Harrison och deltog kort derefter i ett »five o'clock tea» i hvita huset jemte ett fåtal andra inbjudna, dervid hon äfven utförde sånger.

Johannes Elmblad, den bekante svenske bassångaren, som f. n. är engagerad i Prag, har der vållat en ny operas — »Der Pfarrer von Meudon» — nedläggande. Han uppträdde nämligen i stycket som kardinal, och utan att han någonsin sett hans eminens Franz Schönborn, Prags furst ärkebiskop, lär hans mask hafva varit slående lik denne. Följden blef en vink från högre ort att *nedlägga operan*, som också upplefde blott denna föreställning.

Paris. På stora operan har man gjort första orkesterprofvet eller s. k. »lecture» med Saint-Saëns »Ascanio».

Opéra comique har upptagit V. Joncières opera »Dimitri», som blifvit grundligt omarbetad. Operan gafs med framgång 1876 på Théâtre lyrique. Folies-dramatique har gjort lycka med en ny operett, »Ma mie Rosette» af Lacome till text af Armand Liorat och Jules Prevel.

Leipzig. »Gwendoline», opera i 2 akter af Catulle Mendès, musik af Eman. Chabrier, uppfördes första gången å Stadtteatern d. 14 febr. Operan som gafs först i Brüssel 1886 är i Wagnerstil och bedömes mycket olika af den tyska kritiken.

Henrik Bötel, den bekante tenoren, f. d. droskkusken, säger en tysk musiktidning, kommer att i vår företaga en konserttur till skandinavien och gifva gästroler på kgl. operan här i Stockholm.

Dödsfall.

Becker, Valentin Edvard, stadskamrer, kompositör till en mängd manskörer och qvartetter, messor, operetter och marscher m. m.; f. 20 nov. 1814 i Würzberg, † derst. d. 25 Jan. Han var medlem och hedersledamot af ett halft hundratal sångföreningar och är hos oss mest bekant genom den populära mansqvartetten »Fort, tappra kompani, framåt i munter sång.»

SVENSK MUSIKTIDNINGS årgångar 1885—1889, säljas till **nedsatt pris** af **4 kronor** pr årgång, **7 kronor** för två årgångar, **10 kronor** för tre årg. då **kontant liqvid** med beställning efter noggrann adress sändes **direkt till Svensk Musiktidnings Expedition, Stockholm.**

Hrr Kompositörer och Musikförläggare.

Musikaliska arbeten utföras bäst och billigast af

J. F. Lindblom
Litograf,
Stockholm, Saltmätaregatan 5.
(hörnet af Tegnérgatan.)

Albumblad
5 melodiska tonstycken för Piano (Romance. Humoresk. Perpetuum mobile. Aftonstämning. Marche Triomphale) af
Adrian Dahl,
finnes att köpa å **Svensk Musiktidnings expedition,** Olofsgatan 1, samt hos hrr musikhandlare och bokhandlare i landsorten. Pris 1 krona.

Dessa vackra pianostycken af den nu genom flere omtyckta arbeten bekante tonsättaren kunna med skäl rekommenderas åt våra pianister.

Isabella Beckman
Sånglärarinna
25 Kommendörsgatan.
(Se den större annonsen i Sv. Musiktidning för 1:a februari i år.)

Flyglar. Tafflar
Pianinos Orglar
A. W. EKDAHLS
PIANOAFFÄR
Stockholm,
Drottninggatan 18. Allm. Telef. 600.
OBS. Gamla Instrument tagas i utbyte.
OBS. *Pianostolar*, ny konstruktion.

Eleganta Permar
till Svensk Musiktidning finnas till salu å ***2 kronor*** hos P. Herzog, Malmskilnadsgatan 54.

Hugo Lindqvist
meddelar undervisning i **pianospelning, dirigerar** körer och kvartetter.
Adr. **Grefgatan 16,** 3 tr. upp.

Obs. Mycket billigt annonspris i Svensk Musiktidning — **10 öre petitrad** — (rabatt vid förnyelse.)

J. LUDV. OHLSON
STOCKHOLM
16 Regeringsgatan 16
Flyglar, Pianinos och **Orgelharmonier** af de bästa *svenska* och *utländska fabriker* i **största** lager till **billigaste** priser under fullkomligt ansvar för Instrumentens bestånd.
Obs.! **Hufvuddepot** för **Blüthners** verldsberömda Flyglar, samt **Rönischs & Steinweg Nachfolgers** utmärkta Pianinos.

Svensk Musiktidnings
MUSIKALBUM
III 1889.
Piano och sångstycken innehållande för piano: ***Henselt:*** *Kärleksro,* ***Klauwell:*** *Albumblad,* ***Reiser:*** *Vårfröjd,* ***Rubinstein:*** *Menuett,* ***Sjögren:*** *Melodi,* ***Tschaikowsky:*** *Elegisk romans,* ***Wenzel:*** *Friskt mod.* För sång: ***Söderman:*** *Visa* och *Koral,* ***Schubert:*** *Kärleksbikt.* Säljes i Musik- och bokhandeln samt hos tidningens Expedition till ett pris af **1 krona.**

OBS. Södermans *visa,* upptecknad ur minnet af Fritz Arlberg, äfvensom *koralen* äro ej förr utgifna, ***Schuberts*** *Kärleksbikt* hör till hans efterlemnade verk.

INNEHÅLL: Carl Fredrik Lundqvist (med porträtt) af A. L. — Ur August Södermans resebref. — Direktör Wilhelm Heintzes koralbok. — Följetong: Ett besök hos Rossini af E. M. Oettinger. — Filharmoniska sällskapets Bach-konsert. — Från scenen och konsertsalen. — Från In- och utlandet. — Dödsfall. — Annonser.

Musikbilaga I. Pianostycken: »Vårstämning» af Adr. Dahl, »Un Bibelot» af Ika; sång: »Trädgårdsmästaren» af Aug. Körling.

STOCKHOLM O. L. SVANBÄCKS BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG 1890.